

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานโครงการการประกันสุขภาพถ้วนหน้า “30 บาท รักษาทุกโรค” นั้นประกอบด้วยวิธีการศึกษา 2 ลักษณะ ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยในการศึกษารั้งนี้ให้ข้อมูลจากหน่วยราชการและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการในส่วนของระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative) ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกในผู้นำชุมชน และบุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณมุ่งการประเมินผลประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการ โดยเก็บรวบรวม ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) จากโครงการ 118 โครงการ ใน 9 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอของ จังหวัดจันทบุรี

- อำเภอเมือง โครงการระดับโรงพยาบาล 1 โครงการ ระดับสถานีนอนมัย 14 โครงการ รวม 15 โครงการ

- อำเภอท่าใหม่ โครงการระดับโรงพยาบาล 3 โครงการ ระดับสถานีนอนมัย 17 โครงการ รวม 20 โครงการ

- อำเภอขลุง โครงการระดับโรงพยาบาล 1 โครงการ ระดับสถานีนอนมัย 15 โครงการ รวม 16 โครงการ

- อำเภอมะขาม โครงการระดับโรงพยาบาล 1 โครงการ ระดับสถานีนอนมัย 10 โครงการ รวม 11 โครงการ

- อำเภอแหลมสิงห์ โครงการระดับโรงพยาบาล 1 โครงการ ระดับสถานีนอนมัย 7 โครงการ รวม 8 โครงการ

- อำเภอโป่งน้ำร้อน โครงการระดับโรงพยาบาล 1 โครงการ ระดับสถานีนอนมัย 8 โครงการ รวม 9 โครงการ

- อำเภอสอยดาว โครงการระดับโรงพยาบาล 1 โครงการ ระดับสถานีนอนมัย 11 โครงการ รวม 12 โครงการ

- อำเภอแก่งหางแมว โครงการระดับโรงพยาบาล 1 โครงการ ระดับสถานีนอนมัย 11 โครงการ รวม 12 โครงการ

- อำเภอนาขายอาม โครงการระดับโรงพยาบาล 1 โครงการ ระดับสถานีนอนมัย 7 โครงการ รวม 8 โครงการ

- กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ โครงการระดับโรงพยาบาล 1 โครงการ ระดับสถานีนอนมัย 6 โครงการ รวม 7 โครงการ

การเก็บข้อมูล

ในการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ “ 30 บาท รักษาทุกโรค ” ในจังหวัดจันทบุรีจะพบว่าแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ เอกสาร โดยมีดัชนีหรือตัวชี้วัดในการประเมินผลดังนี้

1. ประสิทธิภาพ จะเก็บข้อมูลจากตัวชี้วัด การออกบัตรทองให้แก่ประชาชน โดยมีเกณฑ์การประเมินผล คือ การออกบัตรทองให้แก่ประชาชนต้องมีความครอบคลุม 95 % ขึ้นไปของประชาชนที่ยังไม่มีหลักประกัน สุขภาพใด ๆ

2. ประสิทธิภาพ เป็นข้อมูลเอกสารโดยประเมินจากรายได้และรายจ่ายของโครงการ

- รายได้ ประกอบด้วย งบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้ในโครงการ “ 30 บาท รักษา

ทุกโรค ” และค่าธรรมเนียมในการให้บริการแต่ละครั้ง

- รายจ่าย ประกอบด้วย รายจ่ายทั้งหมดที่ใช้ในโครงการ “ 30 บาท รักษาทุกโรค ”

2. ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ

การวิจัยในเชิงคุณภาพมุ่งที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ “ 30 บาท รักษาทุกโรค ” ในจังหวัดจันทบุรี โดยมุ่งหวังให้เป็นการศึกษาอย่างเจาะลึกและมีรายละเอียดอย่างเพียงพอ โดยแบ่งรายละเอียดเนื้อหาสำคัญของระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพดังนี้

2.1 รูปแบบของการวิจัย

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.3 วิธีการเข้าถึงข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล

2.4 เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.6 การตรวจสอบข้อมูล

2.1 รูปแบบของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในส่วนของการเปรียบเทียบเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการอันเป็นข้อเท็จจริงที่แต่ละโครงการประสบอยู่ ซึ่งในแต่ละโครงการย่อมก็จะมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป เพื่อที่จะเจาะลึกให้เข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงและได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นจริง ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพดำเนินการศึกษาในส่วนของการปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการ “ 30 บาท รักษาทุกโรค ” เนื่องจากการวิจัยในลักษณะนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการศึกษาเรื่องปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology) ที่มุ่งแสวงหาความเป็นจริงของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งการสะท้อนมุมมองในมิติต่าง ๆ ทั้งตัวบุคคล องค์กรและชุมชน

2.2 การเลือกพื้นที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษารั้วนี้มีการเลือกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายอย่างเจาะจงเพื่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริงและข้อมูลที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ต่อการศึกษา

การเลือกพื้นที่และการเลือกตัวอย่างในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโครงการจะเลือกพื้นที่และตัวอย่างจากการออกแบบวิจัยเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Study) จำนวน 2 โครงการ ในระดับโรงพยาบาล ที่มีประสิทธิผลสูงสุดและต่ำสุด เลือกตัวอย่าง 2 โครงการในระดับสถานีอนามัย ที่มีประสิทธิผลสูงสุดและต่ำสุด เพื่อใช้ในการศึกษา

การเลือกพื้นที่และการเลือกตัวอย่างในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของโครงการ จะเลือกพื้นที่และตัวอย่างจากการออกแบบวิจัยเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Study) จำนวน 2 โครงการในระดับโรงพยาบาลที่มีประสิทธิภาพสูงสุดและต่ำสุด เลือกตัวอย่าง 2 โครงการในระดับสถานีอนามัย ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดและต่ำสุด เพื่อใช้ในการศึกษา

การเลือกกลุ่มตัวอย่างหรือ Key Informant ในการศึกษาในแต่ละโครงการดังนี้

- ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทุกโครงการที่ถูกเลือก
- สาธารณสุขอำเภอทุกโครงการที่ถูกเลือก
- ผู้รับผิดชอบโครงการระดับอำเภอและระดับโรงพยาบาลตามโครงการที่ถูกเลือก
- หัวหน้าสถานีอนามัยทุกโครงการที่ถูกเลือก
- ผู้นำชุมชนของหมู่บ้านที่มีประสิทธิผลทั้งต่ำสุดและสูงสุดในทุกโครงการที่ถูกเลือก
- หัวหน้าฝ่ายงานบริหารประจำโรงพยาบาลตามโครงการที่ถูกเลือก
- หัวหน้าฝ่ายงานการพยาบาลประจำโรงพยาบาลตามโครงการที่ถูกเลือก
- หัวหน้าฝ่ายงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยชุมชนประจำโรงพยาบาลตามโครงการ

ที่ถูกเลือก

- หัวหน้าฝ่ายแผนงานประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี
- นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างหรือ Key Informant ในการศึกษา

โครงการระดับสถานีอนามัย			โครงการระดับโรงพยาบาล		
1. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี			1. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี		
2. หัวหน้าฝ่ายแผนงานประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี			2. หัวหน้าฝ่ายแผนงานประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี		
3. สาธารณสุขอำเภอ			3. ผู้อำนวยการโรงพยาบาล		
4. ผู้รับผิดชอบโครงการระดับอำเภอ			4. ผู้รับผิดชอบโครงการประจำโรงพยาบาล		
5. หัวหน้าสถานีอนามัย			5. หัวหน้าฝ่ายงานบริหารประจำโรงพยาบาล		
6. เจ้าหน้าที่ประจำสถานีอนามัย			6. หัวหน้าฝ่ายงานการพยาบาลประจำโรงพยาบาล		
7. ผู้นำชุมชน			7. หัวหน้าฝ่ายงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยชุมชนประจำโรงพยาบาล		
รวม	7	คน	รวม	7	คน

2.3 วิธีการเข้าถึงข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาแบ่งการเข้าถึงข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร ผู้ศึกษาได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการจากแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นบุคคลและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับนโยบาย แผนงานระดับกระทรวง แผนปฏิบัติงานในระดับจังหวัด การดำเนินงานในหน่วยปฏิบัติ มีแหล่งค้นคว้าข้อมูลที่เป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัย สำนักงานวิจัยแห่งชาติ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอในจังหวัดจันทบุรี โรงพยาบาลในจังหวัดจันทบุรี สถานีอนามัยในจังหวัดจันทบุรี

การเตรียมความพร้อมของผู้ศึกษา ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โครงการ “ 30 บาทรักษาทุกโรค ” จากเอกสาร งานวิชาการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสในการเตรียมความพร้อมโดยการเข้าไปสัมผัสกับกลุ่มผู้ดำเนินงานในแต่ละโครงการย่อยระดับพื้นที่หลายครั้ง ที่สำคัญมีดังนี้

ครั้งที่ 1 เข้าร่วมสัมมนาการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าแก่ประชาชนตามนโยบายรัฐบาล ในวันที่ 26 เมษายน 2544 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทำให้ผู้ศึกษาทราบถึงแนวคิด แนวปฏิบัติและผลที่เป็นความต้องการของกระทรวงสาธารณสุข

ครั้งที่ 2 เข้าร่วมประชุมเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับจังหวัดเพื่อรับทราบแนวทางการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระยะเปลี่ยนผ่าน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี ในที่ประชุมจะมีการซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติในโครงการแต่ละระดับ ทำให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจในประเด็นปัญหาสำคัญในระดับหนึ่ง

ครั้งที่ 3 เข้าร่วมประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานประกันสุขภาพถ้วนหน้าสำหรับผู้ปฏิบัติ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล การซักถาม และการเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ จากผู้เข้าร่วมประชุม ทำให้ผู้ศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปฏิบัติอื่น ๆ

วิธีการเข้าถึงข้อมูล ผู้ศึกษามีขั้นตอนในการเข้าถึงข้อมูลที่ทำการศึกษาดังนี้

ระยะที่ 1 การเข้าสู่พื้นที่ที่ศึกษาเพื่อทำความรู้จักกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้ศึกษาได้อาศัยการรู้จักเป็นส่วนตัวกับกลุ่มสาธารณสุขอำเภอและกลุ่มผู้บริหาร โรงพยาบาลขอเข้าร่วมฟังในการประชุมเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในระดับอำเภอ การประชุมโรงพยาบาลในแต่ละเดือนและการประชุมของ หมู่บ้านเป้าหมายโดยอาศัยความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย จึงได้มีโอกาสแนะนำตัวให้กลุ่มเป้าหมายและสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมรู้จักอันเป็นจุดเริ่มต้นในการทำทำความรู้จักและเป็นการสร้างความคุ้นเคย

ระยะที่ 2 การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย จากการที่ผู้ศึกษาเองมีความรู้จักเป็นการส่วนตัวเป็นบุคลากรด้านสาธารณสุขเช่นเดียวกันและจากการที่ผู้ศึกษาเข้าร่วมประชุมและมีการพูดคุยกันบ่อยครั้งขึ้นทำให้ผู้ศึกษาไม่ใช่คนแปลกหน้าอีกต่อไป นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ทำการขอข้อมูลที่จำเป็นบางอย่างเพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมายให้เพิ่มมากขึ้น หลังจากได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดีแล้ว ผู้ศึกษาเริ่มเข้าสู่ประเด็นที่ต้องการศึกษา คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการ “30 บาท รักษาทุกโรค” ที่กลุ่มเป้าหมายได้ดำเนินการอยู่ เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจมากขึ้นผู้ศึกษาได้บอกเล่าถึงวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของการเข้ามาทำการศึกษา

2.4 เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

การสังเกต (Observation) ในกระบวนการสังเกตระยะแรกของการศึกษาผู้ศึกษาใช้การสังเกตโดยตรง (Direct Observation) ถึงจำนวนบุคลากร ขั้นตอนการให้บริการ จำนวน

ผู้รับบริการ พฤติกรรม เจ้าหน้าที่ สภาพเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เมื่อได้ทำความเข้าใจ ขั้นตอนเป็นการส่วนตัวแล้วใช้ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participation Observation) โดยผู้ศึกษา เข้าไปนั่งพูดคุยและร่วมในการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมายทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงาน ขั้นตอนในการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – Depth Interview) เป็นการพูดคุยกับสมาชิกกลุ่ม เป้าหมายเป็นรายบุคคล (Individual) แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้รายละเอียดของข้อมูลตามแนวคำถาม โดยให้มีความครอบคลุมในประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ ในสภาพแวดล้อมที่เป็นส่วนตัวใน บรรยากาศที่เป็นกันเอง ไม่มีพิธีรีตรอง ไม่เร่งรัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องมีความเชื่อถือมากที่สุด มีการจดบันทึกไว้ในแบบบันทึกการสัมภาษณ์และมีการอัดเสียง โดยผู้ศึกษาได้ขออนุญาตจากผู้ถูกสัมภาษณ์และต้องได้รับอนุญาตก่อนทุกครั้งในการดำเนินงาน

2.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นเครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง โดยตั้ง เป็นประเด็นคำถามที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการ อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการ โดยสร้างเป็นแนวคำถาม ให้มีความครอบคลุมตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องการศึกษาและ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีการเรียงคำถาม เนื้อหาของคำถามสามารถปรับได้ตาม ลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยอาศัยหลักการตั้งแนวคำถามที่มีความเข้าใจง่าย เป็นคำถามปลายเปิด ไม่เป็นคำถามนำ โดยแนวคำถามได้รับข้อเสนอแนะแก้ไขจากอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์

สมุดงานและแฟ้มข้อมูล เป็นสมุดบันทึกขนาดเล็กสะดวกในการพกพาและการใช้ ผู้ศึกษาใช้บันทึกเหตุการณ์หรือบรรยากาศต่าง ๆ ในพื้นที่ในโอกาสต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวก ทะระ และหลังจากการสังเกตหรือจบการสัมภาษณ์ จากนั้นเมื่อกลับมาที่พักจึงจะทำการบันทึก ข้อมูลอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง โดยการขยาดความจากบทบันทึกย่อ การบันทึกอย่างละเอียดจะ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องวันต่อวันเพื่อป้องกันการหลงลืมเหตุการณ์หรือข้อมูลที่สำคัญ การบันทึก จะต้องมีการแบ่งหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการตรวจสอบและการวิเคราะห์

เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็กพร้อมแถบบันทึกเสียงและแบตเตอรี่ ผู้ศึกษานำติดตัวไป ทุกครั้งในพื้นที่เพื่อใช้ในการบันทึกเสียงขณะทำการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มเป้าหมาย ในการเตรียม เครื่องบันทึกเสียงจะมีการตรวจสอบทุกครั้งที่จะใช้ในการบันทึกเสียงเพื่อป้องกันปัญหาในการ ใช้งาน ก่อนการบันทึกเสียงแต่ละครั้งผู้ศึกษาจะต้องได้รับการยินยอมจากผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนทุกครั้ง และจะไม่เปิดเผยข้อมูลในส่วนที่เป็นปัญหาเมื่อให้คนอื่นทราบแล้วส่งผลเสียแก่ผู้ให้สัมภาษณ์

หลังจากจบการบันทึกเสียงผู้ศึกษาได้ทำการเขียนชื่อและจัดทำเป็นรหัสพร้อมกับลงวันที่ในการสัมภาษณ์กำกับไว้ที่ข้างตลับแถบบันทึกเสียงทุกตลับเพื่อป้องกันความผิดพลาดและเมื่อกลับถึงที่พักผู้ศึกษาได้ทำการถอดเสียงบันทึกจากแถบบันทึกเสียงด้วยตนเองทุกครั้ง โดยทำการบันทึกคำพูดที่เกิดขึ้นลงในสมุดบันทึกและทำการจัดพิมพ์เก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ จัดทำเป็นหมวดหมู่เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

กล้องถ่ายรูป ใช้เก็บภาพบางเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ซึ่งบางครั้งการบรรยายไม่สามารถทำได้ดีเท่ากับการเห็นภาพเพียงภาพเดียว

2.6 การตรวจสอบข้อมูล

นักวิจัยเชิงคุณภาพจะต้องแสวงหาความเที่ยงตรงของข้อมูล ไปพร้อมกับการมีจรรยาบรรณในการวิจัยเพราะความเที่ยงตรงเกิดจากตัวผู้ให้สัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ซึ่งการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์จึงเป็นขั้นตอนแรกของการทำให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงแล้ว ผู้ศึกษายังได้ใช้วิธีการในการพิจารณาความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

2.6.1 ใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique)

ผู้ศึกษาพยายามทำให้ข้อมูลที่ได้ในการศึกษาครั้งนี้มีความเที่ยงตรงมากที่สุดด้วยการใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งเป็นการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้นั้นถูกต้องหรือไม่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงและตอบปัญหาการวิจัยได้ โดยการพิจารณาข้อมูลจากแหล่งเวลาที่ต่างกัน ข้อมูลจากสถานที่ต่างกันจะเหมือนกันหรือไม่ ข้อมูลจากบุคคลต่างกันข้อมูลจะเหมือนกันหรือไม่ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การตรวจสอบจากแหล่งบุคคลมากที่สุดโดยการสอบถามข้อมูลในประเด็นเดียวกันจากแหล่งบุคคลหลาย ๆ คนเพื่อเป็นการยืนยันในความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ รองลงมาคือการใช้แหล่งเวลา โดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการในเนื้อหาเดิมโดยให้เวลาห่างกัน 3 สัปดาห์จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

เมื่อผู้ศึกษาได้ข้อมูลแล้วจึงได้นำเสนอข้อมูลให้อาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบในประเด็นของความครอบคลุมเนื้อหาในการศึกษาวิจัย พร้อมกับการให้ข้อเสนอแนะในการจัดเก็บข้อมูลในบางประเด็นที่ยังไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์หรือความหมายที่ต้องการทราบได้ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบข้อคำถามให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้นและได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่ต้องการทราบ

2.6.2 การตรวจสอบข้อมูลกับเจ้าของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ศึกษาจะยืนยันความเชื่อถือได้ (Reliability) ของข้อมูลด้วยการให้บุคคลที่อยู่ในปรากฏการณ์ที่ศึกษาตรวจสอบและรับรองความถูกต้องโดยการให้เจ้าของข้อมูลได้อ่านข้อมูล

พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ทักท้วงหรือยอมรับข้อมูลที่น่าเสนอซึ่งจะใช้ทั้งส่วนของข้อมูลเดิม และส่วนของข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ตีความแล้ว

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนตามลักษณะข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวม คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา อาทิ ค่าร้อยละ อัตราส่วน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดย ผู้ศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการอุปมาน (Inductive Method) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

การตรวจสอบข้อมูล (Verification of Data) ในช่วงที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จะทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาได้ในแต่ละวันเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเพื่อค้นหาความหมายต่าง ๆ จากข้อมูลที่ได้มา โดยแยกประเภทของข้อมูลตามแฟ้มข้อมูลที่จัดไว้ และเพื่อเป็นการตรวจสอบความครบถ้วน ความต่อเนื่องของข้อมูลที่ได้มา พร้อมทั้งเป็นการประเมินถึงความต้องการในรายละเอียดของข้อมูลด้านต่าง ๆ ในครั้งต่อไปด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing Data) การวิเคราะห์ข้อมูลของผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) คือ เทคนิคการวิจัยที่พยายามจะบรรยายเนื้อหา ของข้อความหรือเอกสาร โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณอย่างเป็นระบบ เน้นสภาพวัตถุวิสัย (Objective) เป็นการบรรยายที่เน้นตามเนื้อหาที่ปรากฏในข้อความ ไม่เน้นการตีความหรือค้นหาความหมายที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง การวิเคราะห์แบบนี้จะมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ประกอบด้วย ความมีระบบ มีความเป็นสภาพวัตถุวิสัยและอิงกรอบแนวคิดทฤษฎี โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระดับลึกเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์เนื้อหา ด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Analytic Comparison) พร้อมทั้งบรรยาย เปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกัน (Agreement) และเปรียบเทียบสิ่งที่แตกต่างกัน (Disagreement) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ได้อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการ “ 30 บาท รักษาทุกโรค ” ในจังหวัดจันทบุรี ตามข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างให้มาจากการดำเนินงาน เพื่อไม่ให้เสียความหมายของข้อมูลและเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามความเป็นจริงโดยปราศจากอคติ ดังนั้น การอธิบายในการศึกษาครั้งนี้จึงได้ยกคำพูด (Quotation) ของผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อให้ผู้อ่านงานวิจัยนี้ได้เข้าใจถึงคำตอบและความรู้สึกของผู้ให้สัมภาษณ์อย่างชัดเจน